

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЧЕРНІГІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»
Навчально-науковий інститут економіки
Кафедра економіки, обліку і оподаткування

ОБЛІК І ЗВІТНІСТЬ В ОПОДАТКУВАННІ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до виконання розрахункової роботи
для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
галузі знань *07 «Управління та адміністрування»*
спеціальності *071 «Облік і оподаткування»*
всіх форм навчання

Обговорено і рекомендовано на
засіданні кафедри економіки, обліку і
оподаткування
Протокол № 10 від 22.06. 2023 року

ЧЕРНІГІВ 2023

Облік і звітність в оподаткуванні: методичні вказівки до виконання розрахункової роботи для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 071 «Облік і оподаткування» всіх форм навчання/ Укл.: Гливенко В.В. Чернігів: НУ «Чернігівська політехніка», 2023. 15 с.

Укладач

Гливенко Валентина Василівна
*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри економіки, обліку і оподаткування
НУ «Чернігівська політехніка»*

*Відповідальний
за випуск:*

Дерій Жанна Володимирівна,
*доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри економіки, обліку і оподаткування
НУ «Чернігівська політехніка»*

Рецензент:

Клименко Тетяна Вікторівна,
*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри економіки, обліку і оподаткування
НУ «Чернігівська політехніка»*

ЗМІСТ

ВСТУП	4
1. ВИБІР ТЕМИ РОЗРАХУНКОВОЇ РОБОТИ	5
2. ОБСЯГ, СТРУКТУРА ТА ОФОРМЛЕННЯ РОЗРАХУНКОВОЇ РОБОТИ	5
3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ	8
4. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	10
ДОДАТОК А. Теоретичні питання для розкриття в розрахунковій роботі	12
ДОДАТОК Б. Практична частина розрахункової роботи	14
ДОДАТОК В. Зразок форми титульного аркуша розрахункової роботи	15

ВСТУП

Метою виконання розрахункової роботи є засвоєння теоретичних знань та набуття практичних навичок ведення обліку розрахунків за податками на підприємствах, вивчення методики складання і порядку подання податкової звітності .

Основними завданнями розрахункової роботи є:

- закріпити набуті теоретичні знання щодо основних складових податкового обліку;
- засвоїти порядок обліку відповідних податків і зборів;
- набуті практичні навички складання податкової звітності;
- здобути навички самостійної роботи із спеціальною фаховою літературою і вміння використати їх при висвітленні питань з визначеної теми;
- вивчити та застосувати при розкритті теоретичних питань та вирішенні практичної задачі нормативно-правову базу, яка регулює питання обліку конкретних видів податків і зборів;
- виробити вміння самостійно викладати матеріал у вигляді впорядкованої системи теоретичних положень, логічно послідовних і підтверджених практичними прикладами; правильно формулювати думки по суті питання.

1. ВИБІР ТЕМИ РОЗРАХУНКОВОЇ РОБОТИ

Перелік пропонованих питань наведено в додатку А. Крім розкриття теоретичних питань з обліку, здобувач вирішує також практичне завдання, умова якого наведена у додатку Б.

У кожній групі здобувач денної і заочної форми навчання обирає два теоретичні питання, які будуть висвітлені у роботі та виконує практичну задачу. Теоретичні питання в групі не повинні повторюватись.

Теоретичні питання для виконання розрахункової роботи обираються таким чином:

- перший за списком здобувач групи висвітлює питання 1 та 15;
- другий за списком здобувач групи висвітлює питання 2 та 16 і т.д.

2. ОБСЯГ, СТРУКТУРА ТА ОФОРМЛЕННЯ РОЗРАХУНКОВОЇ РОБОТИ

Структура роботи має бути наступною: титульний аркуш, зміст, вступ, теоретична частина (відповіді на теоретичні питання), розрахункова частина (задача), список використаних джерел, додатки (декларація з додатками). Зразок оформлення титульного листа наведено в додатку В.

Загальний обсяг розрахункової роботи повинен бути не менше 15 сторінок.

Виконана і належним чином оформлена робота повинна бути завантажена в Moodle не пізніше ніж за тиждень до початку екзаменаційної сесії.

Робота має бути написана літературною українською мовою, викладена науковим стилем з дотриманням усталених термінів і терміносполучень. Не допускається використання спрощеного або публіцистичного стилю або надто складних словесних конструкцій, відступів від загальноприйнятої термінології. Не можна скорочувати слова, крім загальноприйнятих.

Текст роботи друкується через 1,5-інтервал, шрифт – Times New Roman, розмір шрифту – 14 pt. Слід дотримуватися таких розмірів полів: верхнє – 25 мм, нижнє – 20 мм, лівє – 30 мм, правє – 10 мм. Абзацний відступ повинен бути однаковим впродовж усього тексту і дорівнювати п'яти знакам (1,25 см).

Текст основної частини роботи поділяють на розділи та підрозділи.

Заголовки структурних частин роботи «ЗМІСТ», «ТЕОРЕТИЧНА ЧАСТИНА», «ПРАКТИЧНА ЧАСТИНА», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ» друкують великими літерами посередині до тексту. Заголовки підрозділів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу. Крапку в кінці заголовка не ставлять. Перенесення слів у заголовку не допускається.

Кожну структурну частину розрахункової роботи треба починати з нової сторінки, при цьому на попередньому аркуші повинно бути не менше 1/2 сторінки тексту.

Заголовки підрозділів повинні розміщуватися на відстані двох міжрядкових інтервалів від попереднього тексту або заголовка розділу, до якого належать.

Відстань між заголовком підрозділу та наступним текстом має дорівнювати одному міжрядковому інтервалу. Відстань від тексту до заголовка (підзаголовка) та від заголовка до тексту повинна бути однаковою по всій роботі. Після заголовка підрозділу на сторінці повинно бути не менше 3-4 рядків тексту до кінця сторінки.

Сторінки розрахункової роботи слід нумерувати арабськими цифрами, додержуючись наскрізної нумерації впродовж усього тексту. Номер сторінки проставляється у *правому верхньому куті*. Титульний аркуш включається до загальної нумерації сторінок, але номер сторінки на ньому не проставляється. Ілюстрації та таблиці, розміщені на окремих сторінках, включаються до загальної нумерації сторінок.

На всі ілюстрації повинні бути посилання в роботі. Якщо ілюстрації створені не автором роботи, необхідно давати посилання на джерело (у квадратних дужках [ ]), з якого запозичена ілюстрація. Назви схем, рисунків, графіків, діаграм, креслень розташовують під ілюстрацією (наприклад, «Рисунок 1.1 – «Класифікація податків»»).

Цифровий матеріал, як правило, повинен оформлятися у вигляді *таблиць*. Таблицю розміщують після першої згадки про неї в тексті таким чином, щоб її можна було читати без повороту роботи або з поворотом за годинниковою стрілкою.

Перед словом «Таблиця», її заголовком, самою таблицею та після неї слід пропускати один рядок. Зміст самої таблиці може бути оформлений через 1,0 інтервал, шрифт – Times New Roman, розмір шрифту – від 10-14 pt.

Таблицю з великою кількістю рядків можна переносити на інший аркуш. Під час переносу частини таблиці на інший аркуш (сторінку) слово «Таблиця» та її номер вказують один раз над першою частиною таблиці. Над другою та наступними частинами пишуть слова «Продовження табл.» та вказують номер (наприклад, «Продовження табл. 2.3»). Над останньою частиною таблиці пишуть слова «Кінець табл.» та вказують номер (наприклад, «Кінець табл. 2.3»). Саме слово «Таблиця» пишеться над таблицею зліва із зазначенням її номера та через тире з великої літери наводиться її назва, вирівнювання тексту – по ширині.

При перенесенні таблиці на іншу сторінку необхідна нумерація колонок на першій та її повторювання на наступних сторінках. Заголовки граф таблиці починають із великої літери, а підзаголовки – з малої, якщо вони складають одне речення із заголовком.

Рисунки підписуються знизу під самим рисунком, при цьому слово «рисунок» пишеться повністю із вказанням номера, а його назва міститься в цьому ж рядку та наводиться через тире. Наприклад, «Рисунок 1.1 – Класифікація закладів ресторанного господарства».

Список використаних джерел – елемент бібліографічного апарату, котрий містить бібліографічний опис використаних джерел. Бібліографічний

опис джерел складають відповідно до чинних стандартів з бібліотечної та видавничої справи ДСТУ 8302:2015.

Список використаних джерел розташовують в такій послідовності: спочатку літературні джерела українською мовою за абеткою (у тому числі закони, укази, кодекси, облікові стандарти, положення, інструкції міністерств та відомств, доповіді, посилання на ресурси мережі Інтернет); потім літературні джерела на іноземній мові за абеткою.

Відомості щодо літературних джерел, включених до списку, слід наводити згідно із вимогами державних стандартів з обов'язковим наведенням назв праць і вихідних даних видавництва.

Нумерують літературні джерела арабськими цифрами із крапкою згідно із їхнім порядковим номером у переліку. Кількість літературних джерел, на які були посилання в тексті розрахункової роботи, повинна складати не менш 50% загальної кількості.

У розрахунковій роботі *формули та рівняння* слід розташовувати безпосередньо після тексту, в якому вони згадуються, посередині сторінки.

Перед та після кожної формули або рівняння повинно бути залишено не менше одного вільного рядка (приблизно 10 мм).

Пояснення значень символів і числових коефіцієнтів треба подавати безпосередньо під формулою в тій послідовності, в якій вони подані у формулі. Значення кожного символу та числового коефіцієнта треба подавати з нового рядка. Перший рядок пояснення починають зі слова «де» без двокрапки. Формули і рівняння у тексті роботи (за винятком формул і рівнянь, наведених у додатках) слід нумерувати порядковою нумерацією в межах розділу. Номер формули або рівняння складається з номера розділу і порядкового номера формули або рівняння, відокремлених крапкою, наприклад, формула (1.1) – перша формула першої частини (розділу). Номер формули або рівняння зазначають на рівні формули (рівняння) в дужках у крайньому правому положенні на рядку.

У ході написання розрахункової роботи необхідно давати *посилання* на джерела, матеріали або окремі результати, з яких наводяться дані. Такі посилання дозволяють відшукати документи і перевірити достовірність відомостей про цитування документа, дають необхідну інформацію щодо нього, допомагають з'ясувати його зміст, мову тексту, обсяг. Посилатися слід на останні видання публікацій. На більш ранні видання можна посилатися лише в тих випадках, коли в них є наявний матеріал, який не включено до останнього видання.

Посилання в тексті розрахункової роботи на джерела слід зазначати порядковим номером за переліком джерел, виділеним двома квадратними дужками, наприклад, «у працях [1–7]» або «у роботах [5, с. 87-89; 7, с. 7-9]».

Посилання на ілюстрації розрахункової роботи вказують порядковим номером ілюстрації, наприклад, «рис. 1.2». Посилання на формули вказують порядковим номером формули в дужках, наприклад «у формулі (2.1)». На всі таблиці повинні бути посилання в тексті, при цьому слово «таблиця» у повторних посиланнях в тексті пишуть скорочено, наприклад: «в табл. 1.2».

В кінці розрахункової роботи необхідно навести список використаної джерел, який включає перелік нормативних документів, підручники, посібники.

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Для підсумкового оцінювання розрахункової роботи застосовується 15-бальна шкала.

Оцінка за виконання розрахункової роботи

Вид роботи	Форма контролю	Кількість балів
Правильність виконання роботи	Обґрунтованість рішень	0...6
Оформлення роботи	1) Відповідність оформлення вимогам	0...2
	2) Своєчасність виконання	0...2
Захист розрахункової роботи	Самостійність виконання, відповіді на запитання	0...5
Разом		0...15

Робота може бути оцінена на «відмінно» (13-15 балів) у тому разі, якщо в ній міститься аналіз проблеми, розрахунки та обґрунтування рішень. Індивідуальне завдання виконане на високому рівні, представлені повні розв'язки завдань й зроблені ґрунтовні висновки, наведено нормативно-правове забезпечення обліку та оподаткування об'єкта дослідження. Виконані вимоги щодо оформлення роботи, робота своєчасно здана. На захисті розрахункової роботи здобувач продемонстрував високий рівень знань з досліджуваних питань.

Оцінка «добре» (10-12 балів) виставляється у тому разі, якщо в роботі недостатньо обґрунтовані пропозиції автора. Індивідуальне завдання виконане, але мають місце окремі недоліки не принципового характеру: допущені незначні помилки при формулюванні термінів, наявні незначні арифметичні помилки у розрахунках або неточно зроблені висновки. Інші вимоги, які були перелічені в попередньому пункті, виконані. На захисті розрахункової роботи здобувач продемонстрував достатній рівень знань з досліджуваних питань, допустивши незначні неточності при відповідях на поставлені запитання.

Оцінка «задовільно» (6-9 балів) виставляється у тому разі, якщо робота не містить достатньо обґрунтованих рекомендацій та висновків. При цьому індивідуальне завдання виконано більше ніж на 50% вірно. Є зауваження щодо оформлення роботи. На захисті розрахункової роботи здобувач вірно відповів на більшу половину запитань.

Робота оцінюється на «незадовільно» (0-5 балів) та повертається на доопрацювання, якщо автором виконано менше 50% завдань вірно, допущені

неточності в усіх завданнях, розрахунки неправильні внаслідок допущення грубих помилок, наявні помилки при викладенні змісту питань та оформленні роботи.

4. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Облік і звітність в оподаткуванні [Текст] : навч. посіб. [для студентів закл. вищ. освіти спец. 071 "Облік і оподаткування"] / М. Т. Тепловата [та ін.]. - Київ : НАСОА, 2019. - 508 с.
2. Облік і звітність в оподаткуванні [Текст] : навч. посіб. / Н. Л. Гресь, К. К. Недоступ ; за заг. ред. д-ра пед. наук, проф. М. Т. Теловатової ; Нац. техн. ун-т "Дніпров. політехніка". - Дніпро : НТУ "ДП", 2019. - 151 с.
3. Огійчук М.Ф., Гуторов О.І. Облік і оподаткування: практикум дистанційного тестування: навчальний посібник. Київ. Алерта. 2018. С. 306
4. Плаксієнко В. Я., Верига Ю. А., Кулик В. А., Карпенко Є. А. Облік, оподаткування та аудит : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2019. 509 с.
5. Бухгалтерський облік та оподаткування в умовах застосування інформаційних технологій: теорія і практика [Текст] : [колект.] монографія / [В. О. Осмятченко та ін.] ; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. В. О. Осмятченко ; Ун-т держ. фіск. служби України. - Ірпінь : Ун-т ДФС України, 2020. - 393 с
6. Розвиток бухгалтерського обліку та оподаткування в Україні [Текст] : монографія / [О. О. Артем'єва та ін.] ; за заг. ред. канд. екон. наук, доц. Т. М. Сторожук ; Ун-т держ. фіск. служби України, Каф. бух. обліку. - Ірпінь : УДФСУ, 2021.

Допоміжна

1. Господарський кодекс України від 16.01.03 р. N 436-IV. URL:<http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
2. Податковий Кодекс України. Закон України від 2 грудня 2010 року N 2755-VI. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
3. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 р. № 2456-VI. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17/ed20150920#Text>
4. Закон України «Про Державний бюджет України на 2023 рік» № 2710-IX від 03.11.22р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2710-20#Text>
5. Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» № 996-XIV від 16.07.99 р. URL:<http://zakon2.rada.gov.ua>
6. Закон України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» № 2464-VI від 08.07.2010. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2464-17#Text>
7. Закон України «Про збір на обов'язкове державне пенсійне страхування» № 400/97-ВР від 26.06.97р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/400/97-%D0%B2%D1%80#Text>
8. Варналій З.С. Податкова система: [підручник] / З.С. Варналій, М.В. Романюк. – К.: Знання України, 2019. 567 с.
9. Волот О.І. Удосконалені форми податкового повідомлення-рішення та оновлений порядок надіслання контролюючими органами податкових

повідомлень-рішень платникам податків / Волот О.І., Пономаренко В.С. // Зб. наук. пр. Науково-дослідного економічного інституту «Формування ринкових відносин в Україні». – Київ: НДЕІ, 2021. – Вип. 2 (237). – С.17-24.

10. Податкова система [Текст] : навч. посіб. - Ірпінь : Ун-т ДФС Україна, 2020. - 492 с.

11. Про затвердження Порядку обліку сум податків та зборів, не сплачених суб'єктом господарювання до бюджету у зв'язку з отриманням податкових пільг: затв. Постановою КМУ від 27 грудня 2010 р. № 1233. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1233-2010-%D0%BF#Text>

12.Юрченко М.Є., Клименко Т.В. Ефективне податкове адміністрування як передумова розвитку податкової системи. Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки : журнал / уклад. Л.Г. Липич, М.Б. Кулинич. Луцьк : Вежа-Друк, 2020. № 3 (23). 186 с. С. 153-161.

Інформаційні ресурси

1.Державна податкова служба України: веб-сайт. URL: <https://tax.gov.ua/>

2.Законодавство України. Верховна Рада України: веб-сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/index>

3.Журнал «Податки & бухоблік». URL: <http://www.nibu.factor.ua/>

4.Система дистанційного навчання НУ «Чернігівська політехніка». Курс: Облік і звітність в оподаткуванні. URL:<https://eln.stu.cn.ua/course/view.php?id=2834>

5. Офіційний сайт бібліотеки ім. В. Вернадського. URL:<http://nbuv.gov.ua/>

6. Офіційний сайт Наукової бібліотеки НУ «Чернігівська політехніка». URL:<http://library2.stu.cn.ua/>

ДОДАТОК А

Теоретичні питання для розкриття в розрахунковій роботі

1. Податкова політика України.
2. Облік і звітність з податку на доходи фізичних осіб.
3. Вітчизняна та міжнародна практика оподаткування податком на доходи фізичних осіб.
4. Податковий облік необоротних активів платників податку на прибуток.
5. Облік податкових різниць.
6. Міжнародна практика оподаткування податком на прибуток.
7. Податкова політика підприємства.
8. Основні аспекти електронного адміністрування ПДВ.
9. Особливості обліку та оподаткування податком на додану вартість імпорتنих операцій.
10. Особливості обліку та оподаткування податком на додану вартість експортних операцій.
11. Акцизний податок: особливості оподаткування в умовах воєнного стану.
12. Податковий контроль.
13. Оптимізація системи оподаткування підприємства.
14. Права, обов'язки та відповідальність платників податків.
15. Облік і звітність з екологічного податку.
16. Облік і звітність з рентної плати.
17. Облік і звітність щодо земельного податку та орендній платі за земельну ділянку.
18. Оподаткування рухомого і нерухомого майна в Україні.
19. Практика оподаткування рухомого і нерухомого майна в країнах ЄС.
20. Роль і значення місцевих податків у формуванні бюджетів територіальних громад.
21. Облік і оподаткування суб'єктів малого бізнесу – юридичних осіб.
22. Особливості оподаткування суб'єктів малого підприємництва – фізичних осіб.
23. Особливості оподаткування фермерських господарств.
24. Використання офшорних зон з метою зменшення витрат на податки.
25. Спрощена система оподаткування : переваги та недоліки.
26. Облік розрахунків і звітність за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням.
27. Роль акцизного податку в наповненні державного бюджету України.
28. Відображення в обліку податкового зобов'язання та податкового кредиту з податку на додану вартість.
29. Поняття податкової накладної з ПДВ та порядок її заповнення.
30. Особливості оподаткування доходів нерезидентів податком на доходи фізичних осіб.
31. Особливості оподаткування доходів нерезидентів податком на прибуток.

32. Поняття податкових векселів та їх застосування.
33. Взаємозв'язок податкового і фінансового обліку.
34. Облік податкової соціальної пільги та податкової знижки з податку на доходи фізичних осіб.
35. Поняття акцизної накладної та порядок її заповнення.
36. Облік і звітність з місцевих податків.

ДОДАТОК Б

Практична частина

Виробниче підприємство «Лана» є платником ПДВ. Протягом вересня 202_ року на підприємстві відбулися наступні господарські операції:

- 1) Придбано запчастини у ПП «Омега» на суму 35580 (+n)* з ПДВ;
- 2) Придбано сировину у ПрАТ «Альянс» на суму 198360 грн. з ПДВ (+n);
- 3) Придбано комплектуючі матеріали у іноземного постачальника (Польща) в кількості 1000 штук на суму 25180 євро (+n). Мито – 0,1 євро за штуку. Курс євро на дату оформлення митної декларації склав 36,78 грн. за євро.
- 4) Реалізовано продукцію ТОВ «Арго» на суму 356510 грн. (+n) з ПДВ;
- 5) Реалізовано продукцію ПАТ «Текстиль» на суму 1572000 грн. (+n) з ПДВ.

За результатами аудиту було виявлено, що придбані в липні у ТОВ «Лагуна» (платник ПДВ) матеріали на суму 26400 грн. (+n) без ПДВ були використані в операціях, що не пов'язані з господарською діяльністю.

Зробити відповідні бухгалтерські проводки та розрахунки, заповнити декларацію з ПДВ та відповідні додатки.

* Застосування +n:

для здобувача, що має перший номер у списку групи n=100 для операцій у гривнях та 50 для операції у євро;

для здобувача, що має другий номер у списку групи n=200 для операцій у гривнях та 100 для операції у євро;

для здобувача, що має третій номер у списку n=300 для операцій у гривнях та 150 для операції у євро і так далі.

ДОДАТОК В

Зразок форми титульного аркуша розрахункової роботи

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЧЕРНІГІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»
Навчально-науковий інститут економіки
Кафедра економіки, обліку і оподаткування

РОЗРАХУНКОВА РОБОТА

з дисципліни
«ОБЛІК І ЗВІТНІСТЬ В ОПОДАТКУВАННІ»

ВАРІАНТ ____

Здобувач: _____
(ПІБ)

Курс , _____ група

Спеціальність 071
«Облік і оподаткування»»

ОПП

_____
(підпис)

Науковий керівник: _____

_____
(посада, вчене звання, науковий ступінь, прізвище та ініціали)

_____
(підпис)

Національна шкала _____

Кількість балів: ____ Оцінка: ECTS

_____

Чернігів, 202_